

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Švejda Josef

Název práce: Proměna Staroměstského náměstí ve fotografiích českých deníků po roce 1989

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Mgr. Průchová Andrea

Pracoviště: Fakulta sociálních věd UK, katedra sociologie

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☐	☒	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☐	☒	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

V autorem formulovaných tezích je hlavní cíl práce spatřován v diskuzi nad kritickou reflexí vztahu urbanismu a architektury a vědní oblasti sémiotiky, pomocí níž mělo dojít k analýze dominantní mediální reprezentace Staroměstského náměstí na základě fotografií zachycujících předem vybrané události, jež byly publikovány ve třech českých denících: Blesk, MF Dnes a Právo. Autor práce vysvětluje dva klíčové odklony od tezí: soustředění se na sémiotickou analýzu novinářské fotografie coby klíčového média zprostředkované reprezentace (namísto detailního zkoumání urbánních a architektonických prvků) a práci s náhodným výběrem pomocí losu z fotografického archivu ČTK. Vedoucí práce byla s těmito změnami seznámena, se studentem tyto změny konceptualizovala a považuje je za vhodné. V práci chybí vysvětlení, proč bylo opuštěno od analýzy deníku Právo, jenž je v tezích zmíněn.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	2
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	2
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	2
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	1
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	2

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Autor práce prokazuje dobrou znalost literatury spjaté s dvěma klíčovými oblastmi jeho práce - novinářskou fotografií a metodou sémiotické analýzy, kterou po klasickém exkurzu ke strukturalistickému pojetí Rolanda Barthesa dále rozšiřuje k sociálně sémiotické analýze u Leewena a Jewittové. V literatuře chybí zpracování problematiky obrazové analýzy (včetně novinářské fotografie) jako takové, již strukturalisticky laděný sémiotický přístup u Barthesa představuje pouze jednu z možností. Důkladnějšího rozpracování by si zasloužila také část věnovaná pojmu "místa", jež se vztahuje k problematice kolektivní paměti. (K chybné interpretaci pojmu "místa paměti" v autorově práci viz shrnující komentář.) Kladně je hodnocena především autorova schopnost jasného metodologického postupu.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	2
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	1
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	2
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejeté bez udání zdroje, hodnotte stupněm 5. Pokud v textu zjistíte přejeté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	1
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte stupněm 5)	3
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	1

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Autor pracuje s jasně rozčleněnou strukturou práce, jež zrcadlí rozvoj teoretického aparátu, apropriace přejetých teoretických koncepcí a následnou aplikaci předem popsáného a vysvětleného výzkumného postupu. Autor je schopen kriticky nahlédnout limity, ale i možnosti zvolené metodologie, v terminologii oboru se jasně orientuje. Po zvládnuté metodologické části a interpretaci jednotlivých příkladů zaostává syntetická část finální souhrnné interpretace výsledků zjištěných v rámci podniknutých studií (viz shrnující komentář). Na jazykové rovině práce obsahuje drobné nedostatky, jimiž jsou překlepy či chybějící písmena při skloňování a nerozdělení slov (např. "Peirra Nory", s. 30, "spojené se Staroměstským náměstím", s. 104, "jejichvýznamu", s. 105), které se však dají přehlédnout vzhledem ke kvalitnímu použití jazyka, jež autor v práci demonstruje. Nižší hodnocení kritéria 3.5 vyplývá z kritického hodnocení stylistiky práce, v níž autor promlouvá prostřednictvím první osoby jednotného čísla, kterou střídá s obecnou první osobou množného čísla. Akademická práce by měla obsahovat jednotný stylistický přístup založený na použití první osoby množného čísla ("ukážeme") či třetí osoby čísla jednotného ("autor(ka)/práce ukáže").

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Autor předkládá práci, která se dotýká dvou témat - analýzy novinářské fotografie a mýtu Staroměstského náměstí, jež je budován prostřednictvím těchto obrazových reprezentací. Prokazuje důkladnou znalost problematiky analýzy fotografie ve vztahu k sémiotické analýze, která však nepřináší příliš nových informací. Zajímavý aspekt práce proto představuje propojení těchto dvou témat na základě reflexe problematiky kolektivní paměti a jejich vizuálních reprezentací. Autor se pokouší alespoň částečně pracovat s Norovou koncepcí "míst paměti", avšak tomuto pojmu nerozumí přesně a dané oblasti v celku textu nenabízí příliš prostoru na rozpracování. Nora nechápe místa jako žitá, ale jako uměle reprodukováná, fixní, v nichž - narozdíl od Barthesova mýtu - je působení na recipienta neskrývané a často recipientem silně uvědomované. Nelze tedy propojovat tyto dva koncepty tak, jak autor činí (s.31), zejména když sám používá Norovu pasáž: "Již neslavíme národ, nýbrž zkoumáme jeho oslavy." (2010: 47, s. 31). Také kapitola 1.3.2 "Dominantní vizuální prvky Staroměstského náměstí" by mohla tvořit zajímavý příspěvek do spíše očekávaného obsahu práce. Autor však nepoužívá žádnou kritickou literaturu, která by se analýzou vizuální reprezentace města zabývala. Vhodným by se jevil například behaviorální přístup Kevina Lynche z "Obraz města" (2004). Zajímavé možnosti inovativního rozpracování tématu tak zůstávají spíše nevyužity a práce se drží kvalitní, zavedené literatury, která však zcela selhává v tom alespoň zmínit další náznaky analýzy zkoumaného materiálu, jež by vyplývaly z oblasti vizuální teorie.

Z hlediska budování logické struktury práce a metodologické propracovanosti text postrádá jasnější formulování výzkumných hypotéz, k nimž by se autor mohl vrátit a okomentovat je. Když na s. 106 mluví o "překvapivém výsledku", s určitými hypotézami pracovat musel. Po zvládnuté aplikaci zvolené metodologie a předvedení taktéž dobře uchopeného analytického rozboru není autor schopen na s. 106 v části 2.3 "Interpretace výsledků" poskytnout silnější a dobře strukturovaný přehled základních zjištění, přestože se zmiňuje o "odkrytí různých způsobů, jakým média mohou určovat význam zobrazovaných událostí" (s. 106), avšak jejich přehled nepodává. Zároveň volba slov, jež autor používá k analýze, a zejména pak ke komparaci dvojice fotografií ze

zvolených deníků, se jeví místy příliš sugestivní a zavádějící ("člověk bezbranný", "gesto po lidskosti" s. 56 a další).

Předkládaná práce představuje kvalitní výzkumný projekt, jehož inovativní potenciál nebyl zcela naplněn a který si zaslouží být k obhajobě přijat s navrženým hodnocením "velmi dobře".

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Proč není v práci vysvětlen odklon od tezí v případě nezačlenění deníku Právo do vzorku zkoumaných médií?
5.2	Dokáže si student představit, jaký jiný postup, založený na obrazové analýze, by bylo možné na vybrané novinářské fotografie mimo strukturalistického přístupu sémiotiky Rolanda Barthesa uplatnit?
5.3	Jaké proměny na zkoumaných fotografiích by autor očekával, jestliže by jeho náhodně vybraný výzkumný vzorek obsahoval také fotografie pokrývající období do zvoleného roku 2013? Otázka směřuje k přihlídnutí proměny praxe fotožurnalismu a proměně technických kvalit fotografie mezi lety 2007 (kde výběr vzorku na základě losu končí) a 2013.
5.4	Jaké otázky by autor pokládal dotazovaným v případě podniknutí rozhovorů s recipienty fotografií? Tento výzkumný přístup (není jasné o jaký typ rozhovoru by se jednalo) autor zmiňuje v práci jako možné doplnění/rozvoj svého výzkumu.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

výborně – velmi dobře – dobře – nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum:

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište, odevzdejte ve dvou kopiích a zašlete elektronicky na adresu katedry!